

Teza: cofnięcie wniosku o ukaranie – odpowiednie stosowanie k.p.k.

Zgodnie z art. 14 § 2 k.p.k. „Oskarżyciel publiczny może cofnąć akt oskarżenia do czasu rozpoczęcia przewodu sądowego na pierwszej rozprawie głównej. W toku przewodu sądowego przed sądem pierwszej instancji cofnięcie aktu oskarżenia dopuszczalne jest jedynie za zgodą oskarżonego.” Przepis ten uległ istotnej zmianie od dnia 1 lipca 2015 r., gdyż w brzmieniu wcześniej obowiązującym odstąpienie oskarżyciela publicznego od wniesionego oskarżenia nie wiązało sądu.

Sygn. akt **WO 24/17**

ORZECZENIE

z dnia 5 kwietnia 2017 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w składzie:

Przewodniczący: SWSD Anna Karaś

Sędziowie: SWSD Janina Kruszewska

SWSD Sławomir Bereza - sprawozdawca

Protokolant: Kamila Kamińska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego radcy prawnego Sławomira Pilipca

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 kwietnia 2017 r. sprawy radcy prawnego M. K.

obwinionej o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust.1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 11 ust. 1 i 2 oraz art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego,

na skutek odwołania pokrzywdzonej od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z dnia 2 grudnia 2016 r. w sprawie o sygn. akt: D 59/2016

orzeka:

1. utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie ;
2. kosztami postępowania odwoławczego w zryczałtowanej kwocie 1.000 zł (słownie złotych: jeden tysiąc) przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym obciąża Krajową Izbę Radców Prawnych w Warszawie.

Uzasadnienie

Pismem z dnia 22 lutego 2016 r. pokrzywdzona – Pani S. S. złożyła do Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie skargę na radcę prawnego M. K., zarzucając jej, iż jako pełnomocnik procesowy nie uzupełniła, pomimo wezwania Sądu, braków formalnych zażalenia, co skutkowało jego odrzuceniem przez Sąd Apelacyjny w W.postanowieniem z dnia 29 grudnia 2015 r., sygn. akt (...).

Na podstawie postanowienia z dnia 12 maja 2016 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie, radca prawny Stefan Saczkowski wszczął dochodzenie w przedmiotowej sprawie, w wyniku którego zostało w dniu 18 maja 2016 r. wydane postanowienie o przedstawieniu zarzutów radcy prawnemu M. K.. Treść postanowienia została ogłoszona Obwinionej w dniu 9 sierpnia 2016 r., która w toku przesłuchania nie przyznała się do winy.

Wnioskiem o ukaranie z dnia 30 sierpnia 2016 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie zwrócił się do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego o ukaranie radcy prawnego M. K., zarzucając jej, że „nie uzupełniła pomimo wezwania przez Sąd w dniu 22 października 2015 r., wymogów formalnych wniesionego w imieniu skarżącej zażalenia na postanowienie Sądu Apelacyjnego w W.z dnia 11 czerwca 2015 r., sygn. akt (...), co skutkowało odrzuceniem zażalenia, tj. o czyn określony w art. 11 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, którego tekst jednolity stanowi załącznik do uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w związku z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 507 z późn. zm.).” Na rozprawie w dniu 2 grudnia 2016 r. Zastępca Rzecznika – jak wynika z treści protokołu - zmodyfikował kwalifikację prawną czynu na art. 11 ust. 1 i 2 oraz art. 12 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Na rozprawie przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym przeprowadzonej w dniu 2 grudnia 2016 r. Obwiniona przyznała się do zarzucanego czynu i złożyła wniosek o dobrowolne poddanie się karze upomnienia w trybie art. 387 § 1 kodeksu postępowania karnego. Zgody na powyższe nie wyraziła pokrzywdzona S. S..

Wobec powyższego Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przesłuchał Obwinioną, która nie skorzystała z prawa do odmowy złożenia wyjaśnień i zaprzeczając, by dopuściła się zaniedbania swoich obowiązków jako pełnomocnik Pokrzywdzonej, wskazała na szereg okoliczności, które doprowadziły do czynu stanowiącego przedmiot zarzutu. Przesłuchana w charakterze świadka Pokrzywdzona złożyła zeznania co do okoliczności związanych z udzieleniem Obwinionej pełnomocnictwa oraz odrzuceniem przez Sąd Apelacyjny w W. sporządzonego przez Obwinioną zażalenia, podtrzymując swoje dotychczasowe twierdzenia oraz kwestionując niektóre z podanych przez Obwinioną okoliczności.

Po przesłuchaniu świadka w osobie pokrzywdzonej S. S., Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego cofnął wniosek o ukaranie i wniósł o umorzenie postępowania, na co Obwiniona wyraziła zgodę. Wobec powyższego Okręgowy Sąd Dyscyplinarny na podstawie art. 414 § 1 w związku z art. 17 § 1 pkt 9 kodeksu postępowania karnego w związku z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych umorzył postępowanie. Kosztami postępowania, stosownie do art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych, została obciążona Okręgowa Izba Radców Prawnych w Warszawie.

W uzasadnieniu orzeczenia wskazano, iż zgodnie z art. 414 § 1 kodeksu postępowania karnego, stosowanym odpowiednio na podstawie art. 74¹ ustawy o radcach prawnych, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w razie stwierdzenia po rozpoczęciu przewodu sądowego okoliczności wyłączającej ściganie umarza, w formie orzeczenia, postępowanie. Za okoliczność wyłączającą ściganie Sąd uznał natomiast, mając na uwadze brzmienie art. 17 § 1 pkt 9 kodeksu postępowania karnego odpowiednio stosowanego na podstawie art. 74¹ ustawy o radcach prawnych, brak wniosku o ukaranie wobec jego cofnięcia przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego.

Orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego z dnia 2 grudnia 2016 r. zaskarżyła Pokrzywdzona, która w odwołaniu przedstawiła swoją wersję zdarzeń objętych opisem zarzucanego Obwinionej czynu, zakwestionowała wyjaśnienia Obwinionej dotyczące okoliczności i przyczyn dla których nie doszło do uzupełnienia zażalenia, zarzuciła Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu szereg uchybień w zakresie postępowania dowodowego oraz wyraziła – w szczególności w kontekście złożonego w toku rozprawy wniosku Obwinionej o dobrowolne poddanie się karze - negatywne stanowisko odnośnie cofnięcia przez Zastępcę Rzecznika wniosku o ukaranie.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył co następuje:

Zaskarżone orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego z dnia 2 grudnia 2016 r. w przedmiocie umorzenia postępowania odpowiada prawu. Podkreślić należy, iż zgodnie z art. 14 § 2 kodeksu postępowania karnego, mającym odpowiednie zastosowanie w postępowaniu dyscyplinarnym na mocy art. 74¹ ustawy o radcach prawnych „Oskarżyciel publiczny może cofnąć akt oskarżenia do czasu rozpoczęcia przewodu sądowego na pierwszej rozprawie głównej. W toku przewodu sądowego przed sądem pierwszej instancji cofnięcie aktu oskarżenia dopuszczalne jest jedynie za zgodą oskarżonego.” Zaznaczenia w tym miejscu wymaga okoliczność, iż przepis ten uległ istotnej zmianie od dnia 1 lipca 2015 r., gdyż w brzmieniu wcześniej obowiązującym odstąpienie oskarżyciela publicznego od wniesionego oskarżenia nie wiązało sądu (podlegało kontroli sądu).

W obecnym stanie prawnym sąd jest jednak związany cofnięciem aktu oskarżenia, a tym samym również sąd dyscyplinarny jest związany cofnięciem przez rzecznika dyscyplinarnego wniosku o ukaranie.

Wniosek o ukaranie jest niezbędnym elementem determinującym możliwość wszczęcia i prowadzenia postępowania dyscyplinarnego, co wynika z art. 17 § 1 pkt 9 kodeksu postępowania karnego, który stanowi, iż „Nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy brak skargi uprawnionego oskarżyciela”, co w postępowaniu dyscyplinarnym oznacza brak wniosku o ukaranie pochodzącego od rzecznika dyscyplinarnego. Wniosku o ukaranie nie może złożyć, ani też go samodzielnie podtrzymywać w toku postępowania pokrzywdzony, będący na mocy art. 68 ust. 1 ustawy o radcach prawnych stroną postępowania przed sądem dyscyplinarnym, tym bardziej roli takiej nie można przypisać złożonemu w sprawie niniejszej odwołaniu Pokrzywdzonej. Podkreślić bowiem należy, iż art. 68 ust. 2 ustawy o radcach prawnych w sposób wyczerpujący reguluje kwestie oskarżyciela, wskazując, że „Oskarżycielami w postępowaniu przed okręgowym sądem dyscyplinarnym są rzecznik dyscyplinarny, a przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym - Główny Rzecznik Dyscyplinarny, a także ich zastępcy, wykonujący czynności zlecone przez rzeczników.” Konsekwencją powyższego jest brak możliwości odpowiedniego stosowania na tle postępowania dyscyplinarnego przepisów kodeksu postępowania karnego dotyczących oskarżyciela subsydiarnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2017 r., SDI 79/16).

Niezależnie od powyższego należy wyrazić pogląd, iż transparentność postępowania dyscyplinarnego wymaga, by tak istotna czynność procesowa jak cofnięcie wniosku o ukaranie prowadząca w obecnie obowiązującym stanie prawnym w sposób bezwzględny do umorzenia toczącego się postępowania, była poparta – choć w świetle obowiązujących przepisów prawa nie stanowi to obligatoryjnego jej elementu i nie podlega kontroli sądu – przynajmniej w minimalnym stopniu merytorycznym uzasadnieniem, wskazującym na najistotniejsze motywy, którymi kierował się w tym zakresie rzecznik dyscyplinarny.

Podkreślić należy, iż niniejsze orzeczenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, podobnie jak utrzymane w mocy orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego nie stanowi jakiegokolwiek oceny prawnej zaistniałego stanu faktycznego sprawy pod kątem ewentualnego popełnienia przez Obwinioną deliktu dyscyplinarnego i jej ewentualnej odpowiedzialności dyscyplinarnej z tego tytułu. Orzeczenie to, wobec cofnięcia wniosku o ukaranie, ma charakter wyłącznie formalny, stwierdzający brak wymaganych przesłanek do kontynuowania postępowania dyscyplinarnego. Powyższy charakter orzeczenia sprawia także, iż Wyższy Sąd Dyscyplinarny nie był uprawniony do oceny prawnej podniesionych w odwołaniu zarzutów dotyczących kwestii merytorycznych sprawy (w tym w szczególności ustaleń co do stanu faktycznego sprawy oraz jego oceny prawnej), a tym samym i odniesienia się do nich w niniejszym uzasadnieniu.

Podsumowując wskazać należy, iż Okręgowy Sąd Dyscyplinarny, będąc związany czynnością cofnięcia wniosku o ukaranie zmuszony był do umorzenia postępowania, co czyni zaskarżone orzeczenie zgodnym z prawem i uzasadnia utrzymanie go w mocy.

O kosztach postępowania Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekł stosownie do art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych, obciążając nimi Krajową Izbę Radców Prawnych wobec braku podstaw do przypisania obowiązku ich poniesienia przez Obwinioną.